

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της **ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ**

Παράλογα πένθη

ΑΡΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ

Τρία επί ψυχής

ΕΚΔ. ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ, ΣΕΛ. 320

Η **Ανι** κλείνει τα τριάντα στη χειρότερη στιγμή της ζωής της. Είναι μες στη σύγχυση, την οποία επιτείνει η κυρία Μέλπω, η ψυχοθεραπεύτριά της. Υστερα από κάθε συνεδρία επιβεβαιώνει την εντύπωσή της πως κάνει «κακή χρήση της ζωής» της. Ενιωθε «κομμάτι ενός παρατραβηγμένου αστείου». Θα ήθελε τα πράγματα να βγάζουν νόημα. Θα ήθελε να είχε έναν καλύτερο εαυτό, αλλά υποψιάζεται πως ήταν αρκετά τεμπέλα για να κάνει τη δουλειά. Θα ήθελε να ξέρει αν το πρόβλημά της ήταν διαχειρίσιμο. Και ποιο στ' αλήθεια ήταν, από τη στιγμή που ολοένα μαζευε έναν σωρό «αυτοδημιούργητα προβλήματα». Προπάντων θα ήθελε να μη δείχνει παράξενη. «Η Ανι είχε πολλά προβλήματα, αλλά ένα από τα πιο βασικά ήταν μην την περάσουν για προβληματική».

Το σοβαρότερο πρόβλημα της Ανι είναι η προσκόλληση στο παρελθόν. Η ίδια και οι δύο φίλοι της από το λύκειο, η Δάφνη και ο Μπάντι, εκδήλωναν συμπτώματα μιας ατελούς ενηλικίωσης. Βέβαια, η οιονεί ανηλικιότητά τους ήταν αρκούντως επιχορηγούμε-

νη. Δεκατέσσερα χρόνια μετά τον αδόκητο θάνατο του καλύτερου της φίλου, του Φίλιππου Κάππα, η Ανι παρέμενε διαρκώς συντροφευμένη από εκείνον. Ο Φίλιππος Κάππας «δεν είχε λείψει ποτέ από οπουδήποτε» ήταν ο πιο παρών νεκρός που είχε γνωρίσει στη ζωή της». «Για την Ανι, ζούσε στις μεγάλες φωτοψίες μιας μνήμης χωρίς διακόπτες». Δεν ήταν μόνο μόνημος κάτοικος των ονείρων της, αλλά συχνά της μιλούσε «ως ενεστωτικός παράγοντας της ζωής της».

Στο δεύτερο μυθιστόρημά του ο Άρης Αλεξανδρής αποθεώνει την παντοκρατορία της πλιθιότητας. Μπορεί η Ανι κάπως να διασώζεται, χάρη στην απαρσάλευτη ντροπή της, αλλά οι φίλοι της παραδέρνουν μεταξύ παρνοίας και κουφόνοιας. Η υπερφίαλη, ξιπασμένη Δάφνη εναλλάσσει πόζες και φαντασιακές ενασχολήσεις, ενώ ύστερα από τριάντα χρόνια δραματοποιημένου βίου φιλοδοξεί να διαπρέψει στη διεθνή μουσική σκηνή. Ο Μπάντι,

από την άλλη, με την εντρυφήσή του σε μια αυτοσχέδια ιατρική, προφητεύει από ήσσονα συμπτώματα μοιραίες παθήσεις. Γνώριζε ανησυχητικά πολλά πράγματα για ασθένειες, ήταν «ένας φετιχιστής νοσολάτρης».

Τα χειρότερα ο Αλεξανδρής τα επιφυλάσσει στους μεγαλύτερους του βιβλίου, στην κυρία Κάππα, τη μητέρα του Φίλιππου, στην κυρία Τερψιχόρη, τη μητέρα της Ανι, που πενθεί τον σύζυγό της απομονωμένη σε ένα νησί, καθώς και στο ζεύγος Παπανικολάου, που πενθεί τη μοναχοκόρη του, το πτώμα της οποίας ουδέποτε βρέθηκε.

Από τους μυθιστορηματικούς χαρακτήρες, η κυρία Κάππα είναι ο πιο στραπατσαρισμένος. Σαλεμένη τελείως από τον θάνατο του γιου της, αναδείχθηκε σε τηλεπερσόνα-ντετέκτιβ. Η τηλεοπτική έκθεση επιδείνωσε σημαντικά τη συνωμοσιολογική της υστερία, με αποτέλεσμα η κυρία Κάππα να εξαρτά την αυτοσυντήρησή της από την ανα-

κάλυψη των πιθανών δολοφόνων του Φίλιππου. Η κυρία Τερψιχόρη αντιπαλεύει το πένθος της με ψευδαισθήσεις καλλιτεχνικού μεγαλείου, παριστάνοντας την πεφωτισμένη ζωγράφο. Το όποιο κύρος της καταλύεται ένα Σάββατο Ανάστασης, σε μια εξωφρενική, κακόχη ιεροπραξία. Τέλος, το ζεύγος Παπανικολάου παρακώνει το μυστικό της χαμένης κόρης μες στην καλοκρυμμένη νοσηρότητα της επαρχίας.

Ο Αλεξανδρής εκμεταλλεύεται στο έπακρον τις γλωσσικές του δυνατότητες, πρόδηνες στις περιπεπλεγμένες εκφράσεις και στα ιλαρά ψυχογραφήματα, για να ικνυλατήσει διαφορετικές περιπτώσεις προϊόντας αποβλάκωσης. Η αφήγηση ενθυλακώνει κλισέ, αγγλισμούς, φαιδρές ονοματοδοσίες, μεγαλοστομίες και έωλο στόμφο (μέχρι παρκούρ και τραπ) για να γελοιογραφήσει την αβάσταχτη σοβαρότητα της αβελτηρίας. Στην καρδιά της γραφής πάλλεται δριμύτατος ένας καυχασμός, ένα σφοδρό περιγέλασμα για τη χαζομάρα, την αλαζονεία, την κενοδοξία και τη γενικότερη κουφότητα, που βυσοδομούν στον σημερινό κόσμο. Το να αποσπιάς από το πένθος «ολέθρια ανοησία» είναι οπωσδήποτε σπουδαίο κατόρθωμα.

